

Głównym celem Polskiego Generalnego Studium Wyborczego (PGSW) jest analiza najważniejszego wydarzenia wyborczego w polskiej polityce, jakim są wybory parlamentarne. Od momentu rozpoczęcia projektu PGSW ma ono charakter porównawczy (w czasie i przestrzeni). Z tego powodu każda jego fala charakteryzuje się jednocześnie ciągłością i zmianą treści. Pierwsza z nich jest możliwa dzięki powtarzalności pytań w kluczowym narzędziu PGSW, jakim jest kwestionariusz badania ankietowego. Druga z nich jest możliwa dzięki włączeniu do kwestionariusza kolejnych modułów Comparative Study of Electoral Systems (CSES), programu badawczego skupiającego zespoły zajmujące się studiami wyborczymi na całym świecie.

Naszym celem w obecnym wniosku grantowym jest utrzymanie tej podwójnej tradycji projektu. PGSW powinien pozostać najważniejszym źródłem wiedzy o polskich wyborach. Musi też być na tyle elastyczny, by uwzględniać zmieniającą się rzeczywistość polityczną i społeczną w Polsce. Kadencję parlamentarną i cykl wyborczy kończący się w 2023 roku naznaczyły dwa wydarzenia o fundamentalnym i trwałym znaczeniu. Pandemia COVID-19 wpłynęła na sytuację polityczną na całym świecie, prowadząc jednak do różnych konsekwencji w różnych kontekstach krajowych. Z kolei wojna w Ukrainie miała szczególnie istotne implikacje dla polskiej polityki, ze względu na zakres, w jakim Polska musiała zareagować na kryzys uchodźczy wywołany wojną oraz na kwestie bezpieczeństwa, które nieuchronnie wiążą się z takimi wydarzeniami. Niewątpliwie te głębokie zmiany będą, a nawet powinny, wpłynąć na kształt kolejnej edycji PGSW. Proponowany projekt będzie kontynuował tradycję badań podłużnych PGSW, a jednocześnie będzie zawierał nowe pytania, które wynikają z innowacji teoretycznych i postępów badań empirycznych.

Projekt przyczyni się do rozwoju wiedzy z zakresu nauk politycznych na kilka sposobów. Po pierwsze, umożliwi on kontynuację ponad 25-letniej tradycji PGSW, która zapewnia zarówno polskiemu, jak i międzynarodowemu środowisku naukowemu niezastąpione źródło specyficznych dla danego kraju i porównawczych badań nad polską polityką wyborczą, które mają charakter podłużny i odnoszą się do nowych problemów. Po drugie, eksperymentalny charakter (części) badania CAWI pozwoli na zbadanie kwestii dotyczących powiązań między cechami społeczno-demograficznymi, preferencjami politycznymi i wyborami, które nie mogą być odpowiednio zbadane w inny sposób. Po trzecie, projekt zaowocuje znaczącymi wynikami badań (publikacjami) członków zespołu projektowego.

Badanie PGSW 2023 zostanie przeprowadzone z wykorzystaniem podobnej metodologii jak poprzednie edycje. Dane empiryczne będą zbierane za pomocą badań sondażowych. Zgodnie z tradycją, badacze będziemy próbę dorosłej ludności Polski (sondaże CAPI i CAWI) oraz próbę przedstawicieli elit parlamentarnych (sondaż CAPI). Badania masowe, próba CAPI (n=1500) i próba CAWI (n=2000), będą realizowane niemal równocześnie; zostaną zrealizowane tydzień do trzech tygodni po wyborach, najprawdopodobniej na przełomie października i listopada 2023 roku. Sondaż CAPI (n=100) będzie przeprowadzany na reprezentatywnej próbie posłów sześć do dziewięciu miesięcy po wyborach. Kwestionariusz CAPI będzie trwał około 60-70 minut. Będzie on oparty na zestawie podstawowych pytań zaczerpniętych z poprzednich iteracji badania PGSW i kwestionariusza CSES Moduł 6. Zawierać będzie również szereg nowych pytań. Kwestionariusz CAWI będzie zawierał około jednej trzeciej pytań wykorzystywanych w kwestionariuszu CAPI. Kwestionariusz badania CAPI na posłach będzie trwał około 40-50 minut i będzie zawierał około połowy pytań wykorzystywanych w masowym kwestionariuszu CAPI. Dane zebrane w ramach projektu pozwolą na przeprowadzenie standardowego modelowania wielowymiarowego, w którym wpływ istotnych zmiennych jest kontrolowany przez inne istotne zmienne na poziomie indywidualnym, modelowania wielopoziomowego, w którym kontrolowany jest wpływ zmiennych środowiskowych i kontekstowych, oraz analizy eksperymentalnej.